

Wasa Dagblad

Wasa Dagblad Nr 7 Söndagen den 5 februari, 2026 — Fjärde årgången — ISSN 2954-2448

Här finns vi:
www.vpress.ovh
24/7

www.vpress.ovh

ÅBO AKADEMI

Ny forskning avslöjar – trivsel viktigare än någonsin för hållbar äldreomsorg

En ny doktorsavhandling vid Åbo Akademi visar att trivsel är mer än bara en känsla – den är ett mätbart tecken på vårdkvalitet och en grundpelare i en hållbar äldreomsorg. Forskaren Ann-Sofie Silvennoinen har som första i Finland undersökt hur äldre personer upplever hur det är att bo på ett äldreboende – och resultatet är klart: de som trivs har bättre livskvalitet och lägre behov av intensiv vård.

Studien identifierar fem faktorer som starkast påverkar

trivselen: den boendes attityd till boendet, vårdens kvalitet, sociala aktiviteter och interaktioner, miljöns egenskaper samt hälsa. Särskilt socialt engagemang – att delta i meningsfulla aktiviteter och känna gemenskap – visade sig vara avgörande för att känna sig trygg och nöjd med vardagen.

Silvennoinen betonar att enkla åtgärder som att skapa lugna, hemlika miljöer, lyssna in de äldres livsberättelser och uppmuntra del-

aktighet skulle kunna höja trivselen markant – och därmed förbättra vårdkvaliteten samtidigt som behovet av dyrare vårdinsatser minskar.

Traditionella medicinska mått räcker inte för att bedöma vad som gör livet värdefullt i hög ålder. Trivsel måste få en självklar plats i vårdens mål – både för de boende och för systemets långsiktiga hållbarhet. Källa: Åbo Akademi – Trivsel är nyckeln till godvårdskvalitet och hållbar äldreomsorg

BILTRAFIK

Statistikcentralen: 60 % av nya bilar i Finland är laddningsbara – elbilsboom på vägarna

traditionella bensin- och dieselbilar nu står för en minoritet av nyregistreringarna.

Analytiker säger att detta speglar en snabb förändring bland köparna: förutom miljömedvetenhet lockar elbilar med lägre driftkostnader och förbättrad laddinfrastruktur runt om i landet.

Marknaden för laddningsbara fordon tar allt större plats, och det påverkar hur vi ser på bilägande – det är inte längre en framtidsrend utan realitet.

Denna utveckling är också viktigt för utsläppsminskningar i transportsektorn och kan vara början på en ny era av hållbar rörlighet i Norden. Frågan är inte längre om elbilar ska dominera, utan när.

Källa: Statistikcentralen, Förstagångsregistreringar av motorfordon i januari 2026

I Finland sker en tydlig omställning på vägarna: ny statistik från Statistikcentralen visar att i januari 2026 var hela 60 % av de nyregistrerade

personbilarna laddningsbara – antingen rena elbilar eller laddhybrider.

Totalt registrerades 5 462 nya bilar i januari, och av dessa var 46 % rena elbilar och ytterligare 14 % laddhybrider. Det betyder att

HÖGSTA DOMSTOLEN

Högsta domstolen tar upp skolmordsplaneringen – åtal skärps i Storkyro-fallet

Högsta domstolen i Finland har beviljat åklagaren besvärstillstånd i det uppmärksammade rättsfallet om planeringen av en skolattack i Storkyto. Beslutet innebär att fallet tas upp till prövning på högsta nivå, trots att tingsrätten och hovrätten redan dömt i ärendet.

I juni 2024 dömdes en 23-årig kvinna för förberedelse till grov brottslighet mot liv eller hälsa och vapenbrott till fängelse i tre år och två

månader.

Hovrätten bekräftade domen i augusti, men åklagaren söker nu att HD ska bedöma om kvinnan ska dömas för flera förberedelsebrott, eftersom flera målsägande var inblandade.

En central juridisk fråga i Högsta domstolen blir om brotten ska betraktas som ett brott eller flera separata brott. Åklagaren kräver dessutom en skärpning av straffet om domstolen kom-

mer fram till att det rör sig om fler än ett brott.

Motsatta parter har lämnat sina svar, och enligt preliminära uppgifter kan målet komma att behandlas redan nästa sommar. Fallet förväntas få betydelse för hur framtida fall av förberedelse till allvarlig brottslighet hanteras i rättssystemet.

Källa: Yle Uutiset – Isonkyrön koulusurma valmistelu käsitellään korkeimmassa oikeudessa (2.2.2026) och hovrätten redan dömt i ärendet.

Veckans bild:

Winter

VASA

Scenerna öppnas – unga kreatörer söks till Vasas kulturfestival

Nu får unga artister, dansare, skådespelare och visuella konstnärer i Vasa chansen att stå i rampljuset när Vaasan Nuori kulttuuri-festival öppnar upp för ansökningar! Ung kulturfestival, som arrangeras 17-18 april i huvudbibliotekets Draama-sal och andra bibliotekslokaler, söker nu talanger mellan 13 och 29 år som vill uppträda eller ställa ut.

Festivalen är en del av en

nationell satsning på ungas kreativitet och ska samla unga från hela Vasa för att dela scen med likasinnade och skapa konst tillsammans. Du kan skicka in allt från musikframträdanden och band till teater, dans eller visuell konst som video, installation eller målning.

Ansökningstiden pågår till 15 mars, och urvalet görs med mångfald och kreativitet i fokus. Festivalens koordi-

nator Max Bäckman säger att evenemanget inte bara ger scenerfarenhet utan också möjligheten att nätverka med proffs och utveckla sitt konstnärliga uttryck.

Detta är en unik chans att visa upp sig i en levande kulturell miljö mitt i Vasa och ta nästa steg i din konstnärliga karriär – sök nu! Källa: Vaasan kaupungin tiedote – Vaasan Nuori kulttuuri-festivaalille haetaan esiintyjiä

Dela gärna denna tidning med släkt och vänner på Facebook, WhatsUp eller andra sociala medier

I DAG

LEDARE

“Vad är rätt ålder för ett sociala medier-förbud?” – Sverige och Finland funderar på vilken gräns som kunde vara lämplig

Diskussionen om barn och ungas användning av sociala medier har gått från föräldrarnas köksbord till regeringskansliets skrivbord. I Finland utreds nu möjligheten att förbjuda sociala medier för under 15-åringar, inte bara genom rekommendationer utan med lagstiftning som skulle sätta en nationell åldersgräns.

Hälsomyndigheter som THL har redan lagt fram strikta riktlinjer där barn under 13 inte bör ha egna smartphones eller vara aktiva på sociala medier alls. Samtidigt visar opinionsundersökningar att en klar majoritet av finländare ställer sig positiva till ett förbud för under 15-åringar.

Men frågan är komplex. Våra nordiska grannar har också funderat på liknan-

de åldersgränser; Danmark planerar ett 15-års-förbud, medan debatten i Norge rör sig åt samma håll. Den europeiska debatten har även lyft fram 16 år som möjlig gräns i EU-sammanhang.

Motståndarna varnar för att lagstiftning kan bli svår att kontrollera och att sociala medier är en del av ungas sociala liv som kan bidra positivt om det används rätt. Men med forskning som kopplar överdrivet bruk till sömnproblem, ångest och minskad koncentration kan politikerna ha hittat en verklig folkhälsofråga.

Är 15 år den bästa kompromissen? Eller är lagen redan för sen? Diskussionen fortsätter.

Källa: Valtioneuvoston kanslia, THL, Yle, nationella undersökningar om sociala medier och barn.

NYHETER

ÅBO AKADEMI

Ny era för Åbo Akademi – Gunilla Widén tar rodret som rektor

utbildning och forskning.

Widén, professor i informationsvetenskap, har en lång akademisk karriär med över 120 vetenskapliga publikationer och internationellt samarbete. Hennes forskning fokuserar på samhälleliga informationsmiljöer, informationsbeteenden och kunskapshandling – ämnen som är centrala i en digital tid där universitetet ska förbli relevant och konkurrenskraftigt.

Beslutet togs enhälligt av styrelsen, som under ledning av ordförande Dag Wallgren betonade att Widén är bäst rustad att fortsätta implementera Åbo Akademiens strategi. Många ser hennes utnämning som ett tecken på stabilitet efter en period av organisatoriska utmaningar, inklusive ekonomiska omställningar och omstruktureringar.

Widén själv säger att hon ser fram emot att fortsätta arbetet med att bygga en stark, inkluderande och framtidsinriktad akademi där både studenter och personal kan trivas och utvecklas.

Källa och bild:: Åbo Akademiens pressmeddelande

Åbo Akademi har nu officiellt utsett Gunilla Widén till ny rektor för perioden 1 augusti 2026–31 juli 2031, i ett val som ses som ett viktigt steg för universitetets

framtid. Widén, som varit tillförordnad rektor sedan våren 2025, tar över i en tid då akademien genomgår stora förändringar och arbetar för att stärka både

WÄRTSILÄ

Finsk succé i öknen: Wärtsilä kammar hem jättekontrakt i Oman!

Det finska verkstadsbolaget Wärtsilä fortsätter att skörda framgångar i Mellanöstern.

Bolaget har säkrat en sjuårig förlängning av sitt drift- och underhållsavtal med Musandam Power Company i Oman. Det nya avtalet bygger på åtta år av klockrent samarbete där Wärtsiläs teknik

levererat ström utan avbrott. Kraftverket, som drivs av 15 stycken Wärtsilä 34DF-motorer, är ryggraden i regionens elförsörjning. Genom att sköta allt från daglig drift till avancerat underhåll ser Wärtsilä till att anläggningen presterar på topp under hela sin livslängd.

För Wärtsilä innebär affären inte bara klirr i kassan, utan också ett starkt kvitto på att deras tjänster håller världs-

klass även i extrem hetta. Den finländska stoltheten lyser starkt när tekniken från norr håller lamporna tända i söder.

Källa: Wärtsilä Corporation (www.wartsila.com)

Bildtext: Wärtsilä har förlängt sitt drifts- och underhållsavtal med Musandam Power Company i Oman, en oberoende elproducent (IPP), med ytterligare sju år. © Wärtsilä.com

Photo Supplement

Wasaan Päivälehti
WASA DAILY
Wasa Dagblad
Photo Supplement

LOCOMOBIL.

1870-luvun koneet
Maskiner på 1870-talet
Machines in the 1870s

NYHETER

VASA UNIVERSITET

Ny chefsprofessor ska stärka Finlands livsmedelsnäring

Juha Gröhn, professor i arbetsliv vid Vasa universitet Bild fri att användas

Seinäjäki blir nav för matindustrins kompetens

Den tidigare koncernchefen för Atria, Juha Gröhn, har utsetts till chefsprofessor vid Vasa Universitet med placering i Seinäjoki. Hans uppdrag är att driva tillväxten och stärka konkurrenskraften i den

livsmedelsekonomiska värdekedjan, med särskilt fokus på Södra Östernbotten.

Befattningen finansieras av ett brett nätverk av lokala företag, stiftelser och organisationer – ett tydligt tecken på regionens starka engagemang för livsmedelssektorn. Professuren kommer att fungera som en brygga

mellan universitetens forskning och näringslivets praktiska behov.

”Syftet är att inspirera och uppmuntra till ett tätare samarbete mellan universitet, utbildningsinstitutioner, forskningsgemenskaper och företag”, säger Juha Gröhn.

Källa: Vaasan yliopiston tiedote (10.2.2026).

KUOROFESTIVAALI

Vasa Körfestival nu för 32:a gången – staden fylls med körsång från 14 till den 17 maj

Vasa stad förbereder sig för att fira milstolpen när den 32:a raka Vaasa körfestival fyller staden med körsånger från 14 till 17 maj 2026. Den fyradagars musikfestivalen lovar ett mångsidigt program för alla åldrar och smaker.

Festivalens främsta artister inkluderar Club for Five, en mästare på finsk a cappella-musik, som kommer att uppträda på Ritz Club på lördag. Bandets repertoar

tar lyssnaren genom finsk musik från olika epoker. Jyväskylä kvinnliga sångare, som har valts till Årets kör av Finlands kvinnokörsförening, kommer också att anlända till Vasas stadshus.

På fredagen väntar en stor mängd av lyssnare när Helsingfors kammarkör uppträder i Vasa kyrka tillsammans med Vaasa stadsorkester, och programmet inkluderar verk av bland andra Rautavaara och Beethoven.

Dagen kommer att vara full av musik: Wasa Sinfonietta och barnkören Estradi kommer att framföra Pikku Anikka Vaakkunokka på scenen.

Festivalen är ett evenemang som samlar proffs och amatörer. Programmet inkluderar också många gratiskonserter runt om i staden.

Källa: Vasa stad - Vaasa stad / Pressmeddelande 15.1.2026

GAMLA VASA MUSEUM

Kulturexplosion i Gamla Vasa – gratis konstnatt med video, samtal och interaktiv konst

Den 20 februari förvandlas Vanhan Vaasan museum till en pulserande scen för samtida konst när ett flerdimensionellt konstprojekt tar plats mellan klockan 16 och 20. Evenemanget bjuder på avantgarde-video, interaktiva konstverk och nya konstverk i Loukos stuga, där publiken får möta både färdigställda och helt ofiltrerade verk från projektet Mitä on jäljellä muistojen temppelissä (“Vad finns kvar i minnenas tempel?”).

Konstnärerna Bekim Hasaj och Valentina Gelatin berättar om processen bakom sitt verk som kombinerar gemenskapsforskning, videokonst och platsanpassad installation. Besökarna får även se dokumentärt material som aldrig tidigare visats offentligt. Samtalen under kvällen

tar upp nästa steg i projektet – bland annat konstnärernas planer för det gamla industriområdet på Palosaari.

Museets kafé håller öppet och bjuder på enklare förfriskningar hela kvällen, och alla är välkomna kostnadsfritt. Vanhan Vaasan Permanentutställningarna är stängda under eventet, men utställningen i Loukos stuga står öppen som extra höjdpunkt.

Detta är ett unikt tillfälle att uppleva hur konst kan kombinera lokal historia, moderna uttryck och publik dialog i en historisk miljö – och hur Vasa fortsätter att växa som kulturstad i Norden.

Källa: Vaasan kaupungin tiedote – Taidetapahtuma Vanhan Vaasan museossa 20.2., 10.2.2026.

ÅBO AKADEMI

Väljare blundar för korruption – om politiker tycker som du, visar ny studie

En ny undersökning från Åbo Akademi avslöjar en oväntad sanning om vår syn på korruption: även om de flesta säger sig ogilla korrupt beteende, är många beredda att se mellan fingrarna om en politiker delar deras politiska åsikt. Studien, gjord i tio europeiska demokratier med

cirka 13 000 deltagare, visar att ideologisk samhörighet gör att väljare i praktiken straffar korruption mindre.

Forskarna lät respondenterna bedöma hypotetiska politiker med olika attribut – inklusive korrupta handlingar och politiska ståndpunkter. Resultatet visade tydligt att vi bedömer korrupt beteende

hårdare hos politiker som inte tycker som vi själva, medan vi är mindre benägna att straffa det hos de som står oss nära ideologiskt.

“Det här är ett potentiellt hot mot demokratis kvaliteten,” säger Henrik Serup Christensen, statsvetare vid Åbo Akademi. Studien tyder på att väljare i alla länder reagerar så – oberoende av hur utbredd korruptionen är i verkligheten – eftersom ideologiska preferenser får större tyngd än normer om korrekt uppförande.

Experter menar att detta mönster kan undergräva förtroendet för politiska institutioner och göra korruption svårare att stävja om politiska sympatier styr vårt omdöme. Diskussionen om etik, transparens och politisk lojalitet lär bara bli mer aktuell ju närmare val vi kommer.

Källa: Åbo Akademi – Vi ogillar korruption men kan se mellan fingrarna när politikern tycker lika som oss, 29.1.2026

DIET OCH HÄLSA

Två äpplen om dagen är bra för din hälsa

ORDSPRÅKET "ett äpple om dagen håller doktorn borta" kan behöva uppdateras, eftersom ny forskning tyder på att konsumtion av två äpplen dagligen ger ännu större hälsofördelar. Gastroenterologen Dr. Joseph Salhab framhåller att äpplen, som är rika på fibrer och antioxidanter, bidrar till leverhälsa, förebyggande av cancer, viktkontroll och förbättrad metabolisk funktion (Salhab 2023). Den här artikeln utforskar de vetenskapliga bevisen som stöder påståendet att två äpplen om dagen kan förbättra det allmänna välbefinnandet.

Hälsofördelar med två äpplen om dagen

1. Leverhälsa och minskad risk för fett-lever

Äpplen innehåller polyfenoler, särskilt flavonoider och pektin, som har visat sig minska fettansamlingen i levern. En studie publicerad i The American Journal of Clinical Nutrition fann att äppelpolyfenoler signifikant minskar markörer för oxidativ stress och inflammation i levern (Koutsos et al. 2015). Dr Salhab konstaterar att "antioxidanterna och fibrerna i äpplen hjälper till att minska risken för leversjukdomar" (Salhab 2023).

2. Förebyggande av tjocktarmscancer

Det höga fiberinnehållet i äpplen främjar tarmhälsan genom att öka nyttiga bakterier och minska cancerframkallande föreningar i tjock-

tarmen. En metaanalys i Public Health Nutrition rapporterade att regelbunden äppelkonsumtion är förknippad med en 20 % lägre risk för kolorektal cancer (Fabiani et al. 2016). Dr Salhab betonar att "skyddande föreningar i äpplen minskar risken för tjocktarmscancer" (Salhab 2023).

3. Förbättrad kontroll av kolesterol och blodsocker

Äpplen är rika på lösliga fibrer, särskilt pektin, som binder till kolesterol i tarmen och underlättar dess utsöndring. En studie i JAMA Internal Medicine visade att dagligt äppelintag sänker LDL-kolesterolet med upp till 10 % (Hyson et al. 2015). Dessutom hjälper den långsamma matsmältningen av äppelfibrer till att stabilisera blodsockernivåerna, vilket minskar risken för diabetes (Salhab 2023).

4. Viktkontroll och mättnad

Fiber- och vatteninnehållet i äpplen ökar mättnaden och minskar det totala kaloriintaget. Forskning i Appetite fann att deltagare som åt äpplen före måltiderna konsumerade färre kalorier än de som inte gjorde det (Flood-Obbagy och Rolls, 2009). Dr Salhab säger att äpplen är "ett bra mellanmål för vikt-kontroll" (Salhab 2023).

5. Fördelar för den mentala hälsan

Utöver den fysiska hälsan kan äpplen också stödja det mentala välbefinnandet. En studie från National University of Singapore visade att fruktkonsumtion, inklusive äpplen, är kopplad till lägre risk för depression hos äldre vuxna (Goh et al. 2022).

Vetenskapliga bevis stöder starkt hälsofördelarna med att konsumera två äpplen dagligen. Från leverskydd till mental hälsa är äpplen ett kostnadseffektivt och naturligt sätt att förbättra det allmänna välbefinnandet. Som Dr. Salhab avslutar, "Två äpplen om dagen kan avsevärt förbättra flera aspekter av hälsan" (Salhab 2023).

Referenser

Fabiani, Roberto, Minelli Liliana, and Patrizia Rosignoli. 2016. "Apple Intake and Cancer Risk: A Systematic Review and Meta-Analysis of Observational Studies." Public Health Nutrition

19 (14): 2603–2617.

Flood-Obbagy, Julie E., and Barbara J. Rolls. 2009. "The Effect of Fruit in Different Forms on Energy Intake and Satiety at a Meal." Appetite 52 (2): 416–422.

Goh, Xin Yi, Li Ling Tan, and Ee-Heok Kua. 2022. "Fruit Consumption and Depression in Older Adults: Findings from the National University of Singapore Aging Study." Journal of Affective Disorders 300: 246–252.

Hyson, Dianne A., David J. A. Jenkins, and Mark A. Pereira. 2015. "The Effect of Apple Fiber on Lipid Metabolism in Healthy Individuals." JAMA Internal Medicine 175 (4): 645–651.

Koutsos, Athanasios, Julie A. Lovegrove, and Kieran M. Tuohy. 2015. "Apples and Cardiovascular Health—Is the Gut Microbiota a Core Consideration?" The American Journal of Clinical Nutrition 101 (2): 251–259. Salhab, Joseph. <https://www.hindustantimes.com/lifestyle/health/gastroenterologist-explains-why-you-should-eat-2-apples-daily-lower-risk-of-fatty-liver-colon-cancer-weight-loss-diet-101754367422527.html>

Den här artikeln är endast avsedd för informationsändamål och ersätter inte professionell medicinsk rådgivning. Sök alltid råd från din läkare om du har frågor om ett medicinskt tillstånd.

ELIQUIS

Eliquisersättningen tillbaka – tusentals patienter kan andas ut

Efter en infekterad patentstrid sköt kostnaderna för blodförtunnande läkemedel i höjden och många patienter med förmaksflimmer hamnade i kläm. Eliquis blev plötsligt orimligt dyrt, och osäkerheten växte kring behandlingen. Nu kommer beskedet: läkemedlet ersätts igen. Beslutet gäller tills vidare till slutet av mars – men mycket talar för en förlängning. För tusentals finländare betyder det tryggare vardag och mindre oro för både blodpropp och plånbok.

Källa: Lääkärilehti

NATUREN

Miljöbonus gav 6 000 euro till Vaasan Latu – satsar på naturupplevelser

Glädjebesked för friluftsvänner i Österbotten! Vaasan Latu ry får 6 000 euro i miljöbonus för att utveckla och rusta upp natur- och utflyktsmål. Pengarna ska gå till förbättringar som gör det lättare och tryggare att ge sig ut i naturen – från leder till rastplatser. Satsningen är en del av en större nationell miljöbonus som stärker hållbar turism och friluftsliv runt om i landet.

Källa: STT Info

KORSHOLM

Vågar du gå på vatten? Isvandring lockar i Norra Vallgrund

Nu har du chansen att bokstavligen ta steget ut på havet! I Norra Vallgrund ordnas en gemensam isvandring där deltagarna får uppleva vinterns magi på nära håll. Med rätt utrustning och trygg ledning väntar en unik naturupplevelse över gnistrande isfält och öppna horisonter. Arrangörerna påminner dock om säkerheten – isen är vacker men kräver respekt.

Källa: Korsholms kommun

TÅGTRAFIK

Aaltobanan kan förändra allt – snabbtåg mellan Åbo och Vasa?

Drömmen om en snabb järnvägsförbindelse mellan Åbo och Vasa lever – och nu bjuds allmänheten in till informationsmöte om den så kallade Aaltobanan. Projektet kan radikalt korta restiderna och stärka hela västkustens konkurrenskraft. Förespråkarna talar om framtidens klimatsmarta transporter, medan kritikerna undrar över kostnaderna. En sak är klar: tågfrågan engagerar.

Källa: Korsholms kommun

REPLOTRON

Replotbron publikfavorit – blev Årets belyningsobjekt

Den ikoniska Replotbron har ännu en gång fångat folkets hjärtan. I tävlingen om Årets belyningsobjekt har bron seglat upp som publikfavorit. Med sin spektakulära ljussättning lyser den upp Kvarkens mörker och har blivit ett landmärke även nattetid. Nu återstår att se om folkets stöd räcker hela vägen till seger.

Källa: Korsholms kommun

PSYKIATRIN

Succé för psykiatrin – vårdreform tog dem till final!

En genomgripande reform av psykiatris vårdprocess har gett sensationella resultat. Den nya modellen har effektiviserat vårdkedjan, förbättrat patienternas tillgång till behandling och minskat onödiga väntetider. Nu har arbetet uppmärksamats nationellt – reformen har tagit sig hela vägen till final i en prestigefylld kvalitetstävling. Bakom framgången ligger ett målmedvetet utvecklingsarbete och ett starkt patientfokus.

Källa: Valfärdsområdet

VÄLFÄRDSOMRÅDET

Nu kommer hjälpen nära dig – familjerådgivningen utvidgas till Närpes

En ny och fri tjänst för familjer med barn lanseras i norra Österbotten när familjerådgivningen nu utvidgas till Närpes. Tidigare har de som behöver stöd i relationer, föräldraskap eller barnens utveckling varit hänvisade till mottagningar i Vasa eller

Jakobstad – men nu finns hjälpen mitt i näringsområdet.

I praktiken innebär det att familjer i hela välfärdsområdet kan boka kostnadsfri och konfidentiell rådgivning direkt i Närpes – och om behov finns är också distansmöten möjliga. Tjänsten riktar sig till par med

relationsproblem, föräldrar som känner sig osäkra i sin roll, familjer som funderar på separation eller behöver stöd kring barns beteende och välbefinnande.

Familjerådgivningens servicechef uppmuntar alla att ta kontakt i ett tidigt skede – problemen behöver

inte vara stora för att få stöd. Målet är att ge familjer verktyg att hantera vardagens utmaningar och stärka barnens positiva utveckling genom samtal och vägledning.

Rådgivningen är avgiftsfri, tystnadspliktig och planeras alltid tillsammans

med familjen själv. Detta är en satsning som många hoppas ska minska stress, konflikter och osäkerhet i familjelivet – med hjälp närmast hemmet.

Källa: Österbottens välfärdsområde – Familjerådgivningen utvidgas till Närpes, 9.2.2026.

EU

Von der Leyen: Ryssland kommer bara till förhandlingsbordet under hård press

EU:s kommissions-ordförande Ursula von der Leyen slog i helgen fast att Ryssland inte kommer att agera seriöst i fredsprocessen om inte det pressas till det av västmakterna. Uttalandet kom i samband med att EU presenterade sitt 20:e paketerade sanktionsförslag mot Moskva – samtidigt som diplomatin kring Ukraina fortsätter vara fast i ett dödläge.

Von der Leyen betona- de att det inte räcker med milt diplomatiskt prat. “Vi måste vara tydliga: Ryssland kommer bara till bordet med genuint fredsintresse om det utsätts för verkligt tryck, och det är det enda språk de verkar förstå,” sa hon till pressen i Bryssel. Paketet innehåller bland annat ett förslag på total blockad av sjö- tjänster kopplade till rysk oljeexport, samt

nya begränsningar för landets finansiella system och handelstillgångar.

Detta kommer samtidigt som USA-ledda och trilaterala samtal pågår i Abu Dhabi, där Ukraina, USA och Ryssland försöker nå någon form av överenskommelse – en process som beskrivs som både “konstruktiv men svår”.

EU:s hållning är tydlig: ingen verklig fred utan tryck, och Unionen fortsätter att koordinera sanktioner med G7-partners i hopp om att minska Kremls möjligheter att finansiera kriget. Pressen på Moskva har ökat efter nästan fyra år av konflikt, utan ett betydande genombrott i fredssamtalen.

Källa: Europeiska kommissionens pressmeddelande

VASA STADSTEATER

Skandal på scenen – Totuus avslöjar lögnernas pris i Vaasa!

En förförlisk komedi om svek, lögn och förlorad kontroll har landat på finsk mark – för första gången någonsin. Florian Zellers kultförklarade pjäs Totuus (franska La Vérité) har premiär den 12 februari 2026 på Vaasan kaupunginteatteri, och publiken kan förbereda sig på ett drama där ingen relation är vad den verkar vara.

I centrum står Vincent, fast i kärlekstriangelns trassliga nät. Gift med Sophie, förälskad i Pauls hustru

Alice – och övertygad om att sanningen ibland måste tigas för att bevaras. Men ju fler lögn som hopas upp, desto farligare blir spelet när hemligheter hotar att spränga allting i bitar.

Pjäsen, som tidigare hyllats internationellt för sin knivskarpa blick på mänsklig bluff och manipulation, har nått scenrum i över 30 länder. Den är lika rolig som obehaglig – och lämnar publiken att fundera: kan kärlek överleva när

sanningen kommer fram?

Regissören Emma Mattila lovar en föreställning full av humor, dramatik och oväntade vändningar, där publiken upptäcker att även de närmaste relationerna kanske är byggda på halvsanningar.

Källa: Florian Zellers Totuus har premiär i Vaasa 12.2.2026 Bild: Totuus (2026). Toni Ikola och Milla Kangas. Kuva Guillaume Roujas

VASA UNIVERSITET

Ny revolutionerande automatik – lämna in gamla kläder och få betalt!

Nu kan det bli betydligt enklare att lämna in gamla kläder – och till och med tjäna pengar på det. Forskare från VTT och Vaasan universitetet samarbetar med Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus och Emmy Clothing Company för att utveckla en unik TexMat-insamlingsmaskin som belönar dig direkt när du lämnar in dina textilier. Systemet använder AI och kommande digitala produktpass för att automatiskt avgöra om plagget kan säljas vidare eller ska återvinnas.

TexMat-maskinen ska göra insamlingen både enkelt och lönsamt för konsumenten – du behöver inte själv sortera efter skick eller typ. Alla kläder lämnas i samma maskin och sorteras automatiskt till bästa återanvändning eller återvinning, och när plagget säljs får du pengar tillbaka direkt till dig.

Projektet syftar till att kraftigt öka återvinningen av textilier i Europa, där varje person i snitt slänger omkring 16 kg textilavfall per år – men bara en bråkdel faktiskt återvinns i dag.

Källa: VTT och Vaasan universitetet utvecklar användarvänlig TexMat-insamlingsmaskin för begagnade kläder. Bild: Vasa Universitet

VÄLFÄRDSOMRÅDET

Sjukskötare i mobilen – vården flyttar hem till dig

Nu rymmer sjukskötarmottagningen i fickan. En ny digital tjänst gör det möjligt för patienter att snabbt få kontakt med vårdpersonal via mobilen. Genom smidiga videobesök och chattbedömningar kan enklare ärenden hanteras utan fysisk mottagning. Målet är kortare köer och mer tillgänglig vård – oavsett var du befinner dig. Digitaliseringen beskrivs som ett avgörande steg mot framtidens vårdssystem.

VÄLFÄRDSOMRÅDET

Akutmottagning öppnar i Jakobstad – väntetiderna ska kapas

Den 2 februari öppnas en ny brådskande mottagning i Jakobstad. Tack vare smidigare tillgång till vård hoppas man nu kunna minska trycket på jouren och förkorta väntetiderna avsevärt. Den nya mottagningen ska hantera akuta men icke-livshotande besvär – och ge invånarna snabbare hjälp när det verkligen behövs.

KORSNÄS

Invånarna får makt över pengarna i Korsnäs

I Korsnäs kan invånarna själva påverka hur en del av kommunens pengar används under 2026. Genom invånarbudgeten får ordsborna föreslå och rösta om projekt som ska förverkligas. Allt från trivselåtgärder till konkreta investeringar kan bli verklighet – om stödet är tillräckligt stort. Ett demokratiskt experiment som kan förändra hur kommunen styrs.

Källa: Korsnäs kommun, 2026

STATISTIKCENTRALEN

Statistikcentralen flyttar – ny era i Böle

Nu är det klart: Statistikcentralen flyttar till Pasilas statliga ämbetshus. Flytten markerar en ny fas för myndigheten och innebär modernare arbetsmiljöer och effektivare lokalanvändning. Samtidigt samlas flera statliga aktörer under samma tak, vilket väntas stärka samarbetet. För personalen väntar nya lokaler – och en ny vardag i hjärtat av Helsingfors.

Källa: Statistikcentralen, 2026

STATISTIKCENTRALEN

Exporten skjuter i höjden – tjänster på rekordnivå

Finlands export ökade under årets sista kvartal – och särskilt tjänsteexporten slog alla tidigare rekord. Uppgången ses som ett positivt tecken i en tid av global osäkerhet. Företag inom bland annat teknik och experttjänster har bidragit till lyftet. Om utvecklingen fortsätter kan exporten bli en avgörande motor för den ekonomiska återhämtningen.

Källa: Statistikcentralen, 2026

STATSRÅDET

Finland lanserar superapp efter Ukrainas krigserfarenheter!

Finland jagar nu digital spetskompetens – genom att utveckla en helt ny samhällsapp med lärdomar från kriget i Ukraina. Den kommande “Suomi-app” ska samla allt från kritisk information till viktiga tjänster på ett ställe, så att hela befolkningen snabbare kan nå livsviktig info i kris. Intresset internationellt väntas bli massivt – och Finland vill gå i täten för hur appar kan stärka ett helt samhälles trygghet!

Källa: valtioneuvosto.

HISTORIA

HISTORIA

Mordet i Pörtom den 7 januari år 1813

Bergknallen mitt i skogen i södra Malax reser stila ur den avverkade marken, som en låg, glömd ö i ett hav av gräs, sly och unga tallplantor. Den är inte hög, inte dramatisk – snarare ett mjukt andetag i landskapet, en upphöjning som burit vind och vinter i hundratals år. Runtomkring ligger stubbarna som tysta vittnen, blekta av sol och regn, medan hallonsnår och björkskott redan tagit marken i besittning.

Här i Malax är ljuset annorlunda. Det faller brett och öppet över hygget, men vid bergknallen samlas det, som om stenen själv drog det till sig. Mossan klamrar sig fast i sprickorna, lavens blekgröna mönster tecknar kartor över ytan. En omkullfallen stam ligger halvvägs nedsunken i gräset, och i dess urholkade inre ruvar mörkret – en liten hemlighet i det öppna.

Skogsranden står tät och mörk i fonden. Granarna formar en djupgrön vägg, och bakom dem anas den större stillheten, den obrutna skogens andning. Men här, på knallen, råder en annan sorts tystnad: en övergångens tystnad. Det som föllades har lämnat plats för det som spirar. Små tallar sträcker sina ljusa barr mot himlen, beslut samma och spåda. Björkslyets blad darrar i minsta vindpust och fångar ljuset som små speglar.

Här, på denna bergknall miste två eller tre kvinnor sitt huvud under hösten 1817.

Pörtom, trettondagsafton 1813

Vad hände egentligen den 7 januari 1813 i Pörtom och vad ledde till att två eller tre kvinnor sedan blev halsuggna i södra Malax?

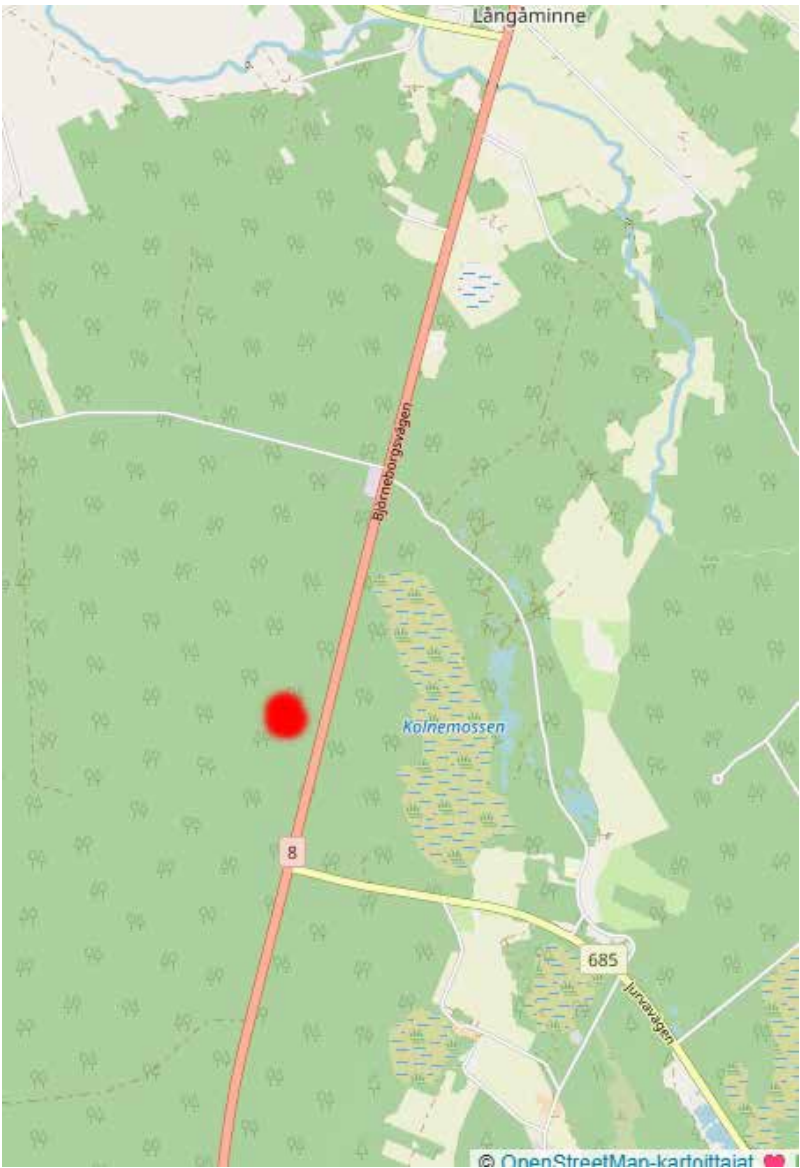
Vi har gått igenom dessa händelser i ett intressant samtal tillsammans med släktforskaren Margaretha Lindholm från Malax (Lindholm 2026). Hon har idkat släktforskning i 30 år och under detta arbete kommit i kontakt med uppgifter om mordet. Ett radioprogram i Radio Vega gjort på bergsknallen i Malax år 2021 hade henne som medverkande (Yle Vega 2021)

Det som följer är en lätt dramatiserad version av händelseförloppet.

I en liten stuga ett par tre kilometer norr om kyrkan i ett litet hus som närmast kunde kallas för ett torp (det fanns just inga stora hus i Pörtom på den tiden) bodde Anders Lång med sin hustru Christina.

Anders Lång var såvitt vi vet salpetersjudare - ett på den tiden viktigt arbete utfört i en verkligen illaluktande omgivning. En salpetersjudare hade till uppgift att framställa salpeter (kaliumnitrat), en oumbärlig beståndsdel i svartkrut och därmed av strategisk betydelse för statens krigsförmåga. Råvaran utgjordes av så kallad salpeterjord – jord från ladugårdsgolv, stall med ko- och hästdynga och blandat med kos och hästars urin. Denna blandning kokades sedan under en lång tid i stora pannor i så kallade salpeterskjul. Ännu i början av 1800-talet fanns det salpetersjudare mest i varje by (Wikipedia 2026c).

Han var hemma från Tölby i Korsholm och hade gift sig med en bondedotter i Pörtom. Och han hade alkoholproblem, vilket bevisas av att han fått böter då han varit berusad vid ett ting.

Avrättningsplatsen ligger mellan Norra Pörtom och Långåminne i Malax, omkring 150 meter rakt norrut från parkeringsplatsen nära korsningen till Jurva-vägen

Hans hustru hette Christina. Äktenskapet var enligt vittnesmål olyckligt och stridigt. De hade två barn, en dotter som vid mordtillfället var 11 år och ett spädbarn.

Det var trettondagsafton, och mörkret låg tungt över bygden. Snön bar ett blått sken i månskenet, och i stugan hos Långs sprakade elden som om den ville hålla kylan – och kanske något mer – på avstånd. Familjen väntade gäster.

Först kom Anna Maria Ahlqvist. Hon steg in med röda kinder och snö i kjolfällan, och i handen bar hon en brännvinsflaska som hon satte på bordet med en självklar gest. Strax därefter anlände Walborg Svefvar, född i Närvijski. Hon var soldatänka, eller åtminstone så gott som; hennes man hade försvunnit under kriget 1808 och ingen hade sett honom sedan dess. De sade att han sannolikt stupat. Nu bodde hon, utan eget hem, tillfälligt hos sin mor, med sorgen som enda fasta egendom. Anna Maria Ahlqvists syster Catharina tog också del i supkalaset.

När kvinnorna samlats fylldes stugan av röster och skuggor som rörde sig över väggarna. Brännvinet gick runt, glaset fylldes och tömdes. Flaskans klara innehåll sjönk snabbt. Anders Lång reste sig till slut, drog på sig rocken och gav sig av mot kyrkbyn för att skaffa mer. Dörren slog igen bakom honom, och kvar blev kvinnorna med eldens ljus i ansiktena.

Han kom inte tillbaka förrän mot morgonnatten. Då stapplade han in, genomdränkt av sprit och vinterkyla, orden sludrande och stegen osäkra. Han föll ner på sängen och sjönk nästan genast in i en tung, orolig dvala.

Under tiden hade Christina, Walborg och Anna Maria rört sig tyst i stugan. De gömde undan yxor och den

sabel som annars brukade hänga till hands, allt som kunde tjäna till försvar när morgonen grydde. Christina räckte över den vassa kniven till Anna Maria och Walborg. Den förstnämnda tog också grytkroken från eldstaden, det svarta järnet som ännu bar värme från elden.

När Anders låg avsvimmad i sängen stod de runt honom. Elden hade brunnit ner till glöd, och skuggorna var djupa. Han vaknade till, omtöcknad, och bad om nåd med en röst som knappt bar. Men vädjandena föll utan fäste. Det som satts i rörelse denna natt lät sig inte hejdas.

Det som följde var brutalt och skoningslöst. 15 knivhugg varav tre var dödande. När allt var över låg han stilla.

I gryningens första bleka ljus släpade de kroppen ut i kylan. Kroppen lades i en släde och ungefär där nuvarande lågstadiet finns knuffade de ner honom i en snödriva, som om han där skulle ha mött sitt öde under färden – överfallen, indragen i slagsmål, slagen till döds av okända händer.

Sedan återvände de till stugan. Morgonen kom, och Pörtom skulle vakna till ännu en vinterdag, ovetande om vad trettondagsnatten hade burit i sitt mörker. Men efter 15 knivhugg lämnar det med nödvändighet en del viktiga blodspår.

Och på morgonen knackade länsmannen på dörren.

Rättegången

Häradsrätten i Malax samlades omedelbart redan i januari 1813 för ett extraordinare möte under en blek vinterhimmel. Snön låg hård och nedtrampad kring

tingshuset när de åtalade kvinnorna fördes in. De hade trott att deras plan varit sinnrik, att deras berättelse skulle tala ett annat språk än sanningen. Men redan innan rätten tagit plats började deras gemensamma berättelse rämna. (Pyykkönen Merja 2022; Vasa Hovrätt 1813)

Walborg brast först.

Trots att kvinnorna på förhand hade enats om att hålla fast vid historien om ett överfall på landsvägen – att Anders Lång skulle ha blivit angripen och ihjälslagen under färden – erkände Walborg mordet nästan omedelbart. Erkännandet föll tungt i salen. Det var som om hela den väv av undanflykter de spunnet tillsammans löstes upp i samma stund.

Bevisen talade dessutom sitt tydliga språk. I ladan nära Långs stuga fann man blodiga sängkläder, hastigt undanstoppade men inte undanröjda. På dörrposterna syntes mörka fläckar som ingen snödriva i Pörtom kunde förklara bort. Berättelsen om ett våldsamst överfall längs vägen höll inte för granskning.

Men det var inte bara spåren som knäckte dem. Det var också sveket.

Christina förhördes först. Hon stod rak inför rätten och talade med klar röst. Hon påstod att det var Walborg och Anna Maria som dödat Anders – att hon själv inte haft någon del i gärningen. Hon målade upp sig själv som en okunnig åskådare, en hustru som vaknat bredvid sin döde man utan att förstå hur det gått till.

Efter hennes utsaga förändrades allt. Valpuri tog åter till orda och berättade nu att mordet planerats gemensamt. Alla tre hade deltagit. Planen hade varit genomtänkt. Vapnen hade gömts undan. Kroppen hade släpats till landsvägen och kastats i en snödriva för att inge misstanken om slagsmål och rån.

Rätten antecknade noggrant.

Det stod snart klart att detta inte var ett hastigt vredesdåd utan något mer beräknande. I 1700- och det tidiga 1800-talets rättsordning var just planmässighet avgörande. Hat, bitterhet och långvarig osämja kunde tolkas som tecken på uppsåt.

Domaren inledde därför Christinas förhör med en fråga som vid första anblick kunde tyckas oskyldig: hur hade hennes äktenskap varit?

Christia svarade att hon och Anders under flera år levt i osämja. Hon talade om hans kyla, hans ovänliga bemötande. Mer än så utvecklades inte i protokollet, men orden räckte. I rättens ögon kunde en sådan bekännelse utgöra ett motiv – och därmed en del av beviskedjan.

Christina hade uppenbarligen försökt skydda sig. Hon hade inte själv utdelat några slag, enligt vad som framkom. Hon hade lämnat rummet när Anders dödades. Hon nekade ihärdigt till all delaktighet i planering och utförande. Hon upprepade samma förklaring som hon tidigare gett länsmannen vid gripandet.

Men rätten arbetade metodiskt.

Åklagaren, länsman Eric Udd, kallade oväntade vittnen. Först Christinas egna föräldrar. De kunde berätta om makarnas återkommande tvister men visste inget om själva mordnatten. Därefter fördes ett barn in i salen, dottern Anna Beata.

Ett sorl gick genom rummet.

Barnet berättade med häpnadsväckande detaljrikedom vad hon sett under mordkvällen. Hon hade följt sin mors rörelser, hört ord och sett handlingar som de vuxna hoppats förbli obemärkta. När hennes utsaga lästes upp i protokollet fogades en sista mening till: att hon alltid blivit behandlad med ömhet av både sin far och sin mor, och att hon älskat dem båda högt.

Det var som om denna sista sats skar djupare än alla anklagelser.

Efter dotterns vittnesmål brast Christina. Inför rätten avgav hon en frivillig bekännelse. Hon medgav att mordet varit planerat, att hon känt till vad som skulle ske, och hon redogjorde för nattens händelser.

I underrätten kom dotterns utsaga att spela en avgörande roll. Den vände hela undersökningen. Det var efter hennes ord som bekännelsen föll. Men när målet senare prövades i hovrätten behandlades barnets vittnesmål mer återhållsamt. Som nära anhörig var hon jävig; hennes ord kunde inte ensamma bära en dödsdom. I hovrättens beslut placerades hennes utsaga sist, nästan som en bekräftande detalj snarare än den utlösande kraft den varit.

Så rörde sig rättvisan mellan taktik och sanning.

De åtalade kvinnorna hade känt till något om systemet. De visste att gruppmed i regel ledde till dödsdom i underrätten men att högre instanser ibland mildrade straffen. De visste att ett erkännande vägde tungt. Därför hade Christina först nekat, hållit sig i utkanten av gärningen, försökt undvika varje direkt koppling till vapen och våld.

Men rättens strategi mötte hennes.

Genom frågor om äktenskaplig osämja etablerades motiv. Genom vittnen – även de jäviga – skapades tryck. Genom bevisen från ladan och dörrposterna underminerades berättelsen om överfallet.

När domen föll var det inte bara ett utslag om skuld. Det var också kulmen på ett psykologiskt spel mellan de åtalade och rättens företrädare – ett spel där varje ord vägdes, varje tystnad tolkades, och där sanningen till slut trängde fram genom sprickorna i en plan som från början varit dömd att brista.

Häradsrättens dom fastställdes i hovrätten och ett flera nådeansökningar till Justitiedepartementet avslogs.

Kvinnorna skulle avrättas.

Avrättningarna

Det tog tid innan rättens kvarnar malt färdigt. Under rättens dom hade prövats, orden vägts i högre instans och till sist nått Justitiedepartementets bord. Papper hade vandrat mellan skrivbord, sigill hade brutits och satts, formuleringar stramats åt. Först i augusti 1817 var allt klart. Datum bestämt. Platsen utpekad. Bödeln underrättad.

Då kom dröjsmålet som ingen förutsett.

Christina Lång visade sig vara havande.

Hur det hade gått till innanför fängelsets murar blev aldrig klarlagt. Kanske fanns en vakt med svagt om-döme, kanske ett ögonblick av förbarmande eller begär. Kanske något helt annat. Ingen protokollförde omständigheterna, och historien lämnade efter sig endast en viskning. Men lagen var tydlig: en gravid kvinna fick inte avrättas.

Så det blev endast två som i augusti fördes mot sin sista morgon: Anna Maria Ahlqvist och Walborg Svefvar.

Platsen låg på en låg bergknalle i skogen i södra Malax, inte långt från den väg som i vår tid kallas riksväg 8, mellan norra Pörtom och Långåminne. I många år stod där en skylt med det torra ordet ”Avrättningsplats”. Den togs senare bort; resenärer tyckte inte om att påminnas.

Men den dagen var det ingen som undgick vetskapen.

På knallen hade man rest en enkel lave. En grov stock, hämtad från en gammal byggnad i Johannesdal, lades fram som stupstock. Träet bar spår av tidigare liv – inhuggna märken, sot, kanske en gång doften av hö eller säd. Nu skulle det bära något annat.

Folket samlades tidigt. Bönder från Pörtom och Malax beordrades att bilda spetsgård. De stod i ring, beväpnade med höstörar, som en levande mur av trä och järn kring den lilla upphöjningen. Innanför ringen fanns prästen, bödeln, några rättens män – och de dödsdömda.

Utanför spetsgården stod människohavet. ”Hela Pörtom och Malax”, sade man senare. De hörde prästens röst men såg knappt mer än rörelser och konturer. Sägner berättar att några unga män klättrat upp i träden för att få bättre utsikt, att en av dem föll i upphetsningen just när bilan föll. Om det är sant vet ingen, men berättelsen levde kvar.

Prästen talade länge. Hans röst bar över myren och in bland granarna. Han talade om skuld och nåd, om ånger och förlåtelse. Om himlen som stod öppen för den som i sitt sista ögonblick vände sitt hjärta rätt. Orden steg som rök i den klara luften.

Sedan bands ögonbindeln.

Anna Maria och Walborg fick lägga sina huvuden mot stockens slitna yta. Kanske kände de träets kyla mot kinden. Kanske hörde de bara sitt eget blod dåna. Bödeln höjde bilan.

Slaget var snabbt. Ett dovt ljud, sedan ett sus genom folkmassan – som en vindstöt genom säd.

Efteråt vidtog det som i samtiden sågs som nödvändigt för att utplåna brottets spår. En gammal ria hade köpts upp; av dess åldriga stockar byggdes ett bål. Kropparna lades på veden. Elden tog långsamt, sedan häftigt. Röken steg mörk mot sensommarhimlen och drev in över träden. När allt var över samlades askan ihop och begrovs i närheten, utan markering.

Kvar stod berget. Tyst.

I september födde Christina Lång en son i fängelset. Ett barn som kom till världen i skuggan av domen. Han levde ett år, sedan dog han – som så många barn i den tiden.

Två månader efter födseln aktualiserades frågan om Christinas avrättning på nytt. Hade uppskovet bara varit tillfälligt? Skulle även hon föras till bergknallen?

Här blir historien osäker.

Enligt vissa uppgifter började man under hösten 1817 alltmer frånga dödsstraffets verkställighet. I en tidningsartikel hävdas att Christina skonades (Thomas (sign.) 1938). Andra menar att hon kan ha dött av sjukdom innan något nytt datum hann fastställas. Och det finns de som viskar att en andra avrättning faktiskt ägde rum, mer stilla, senare på året.

Källorna tiger eller motsäger varandra.

Så står bergknallen kvar med sin dubbla tystnad: den om det vi vet – om de två kvinnor som miste livet en augustidag 1817 – och den om det vi aldrig säkert fick veta. Skogen har vuxit tätare sedan dess. Vägar har dragits om. Skylten har tagits ner.

Men under mossan och rötterna vilar ännu askan, och i berättelserna lever minnet av den dag då rättvisan tog gestalt i trä, järn och eld.

Var detta ett mord eller ett dråp?

Frågan har legat kvar över åren som dimman över myren. Den återkommer varje gång berättelsen berättas på nytt, varje gång någon stannar till vid bergknallen och försöker föreställa sig vad som verkligen hände den natten.

Var det planlagt? Ett kallt och beräknande uppsåt? Hade Christina Lång avlönat sina väninnor för att undanröja maken – ett beställningsmord i en liten österbottnisk by? Eller handlade de av lojalitet, av en mörk vänskap som gick över gränsen? Eller var allt

bara slutpunkten på ett långt supgille, där ord och vrede jäste tills något brast?

Mycket talar för planering. I rättegångsprotokollen återges repliker som ska ha yttrats: ”vi sku no bord klobb hande”. Ord som klingar av hot, av beslutsamhet. Men vem har inte, i rusets hetta, sagt sådant som i morgonljuset ter sig helt omöjligt? Upphetsade människor talar stort. De svär, de hotar, de slår näven i bordet. Mellan ord och handling finns ofta ett avgrundsdjupt avstånd.

Och visst – yxor och en sabel hade samlats undan. Vapnen var inte där de brukade vara. Det kan läsas som förberedelse. Men det kan också läsas som fruktan. En hustru som levt i år av osämja, som fruktat mannens hand när brännvinet talade högre än förnuftet, kunde mycket väl samla redskap för att försvara sig. Att gömma vapnen kan vara lika mycket rädsla som beräkning.

Tvåhundratretton år senare sitter vi med papperen, med domarens formuleringar och vittnesmålen som filtrerats genom tidens språk. Vi vet hur rättens logik fungerade: plan, uppsåt, samförstånd. Vi vet att grupp-mord nästan ofrånkomligen ledde till dödsdom i underrätten. Vi vet hur ord vägdes.

Och ändå tvekar något inom oss.

Vi ser framför oss en stuga fylld av sprit, gamla oförrätter, viskningar som blivit allt hätskare. Vi hör skrattet som blivit skarpt, orden som blivit grövre. Vi kan tänka oss hur gränsen mellan hot och handling suddats ut i ett rus där ingen längre riktigt visste vem som drev och vem som drogs med.

Kanske skulle vi, med vår tids blick, kunna finna för-mildrande omständigheter. Kanske kalla det dråp: en gärning i hastigt mod, född ur berusning och upphetsning snarare än kallt uppsåt.

Men det finns en punkt där spekulationen tar slut.

Christina Lång avgav en utförlig bekännelse. Hon berättade om planeringen, om överenskommelsen, om hur gärningen skulle genomföras och hur kroppen skulle flyttas för att vilseleda byn. Hon beskrev det som skett inte som en olycklig eskalation utan som något beslutat.

När orden en gång uttalats inför rätten, när de nedtecknats i protokollet och bekräftats, förändras allt. Då är det inte längre rykten, inte längre byskvaller eller eftervärldens tolkningar.

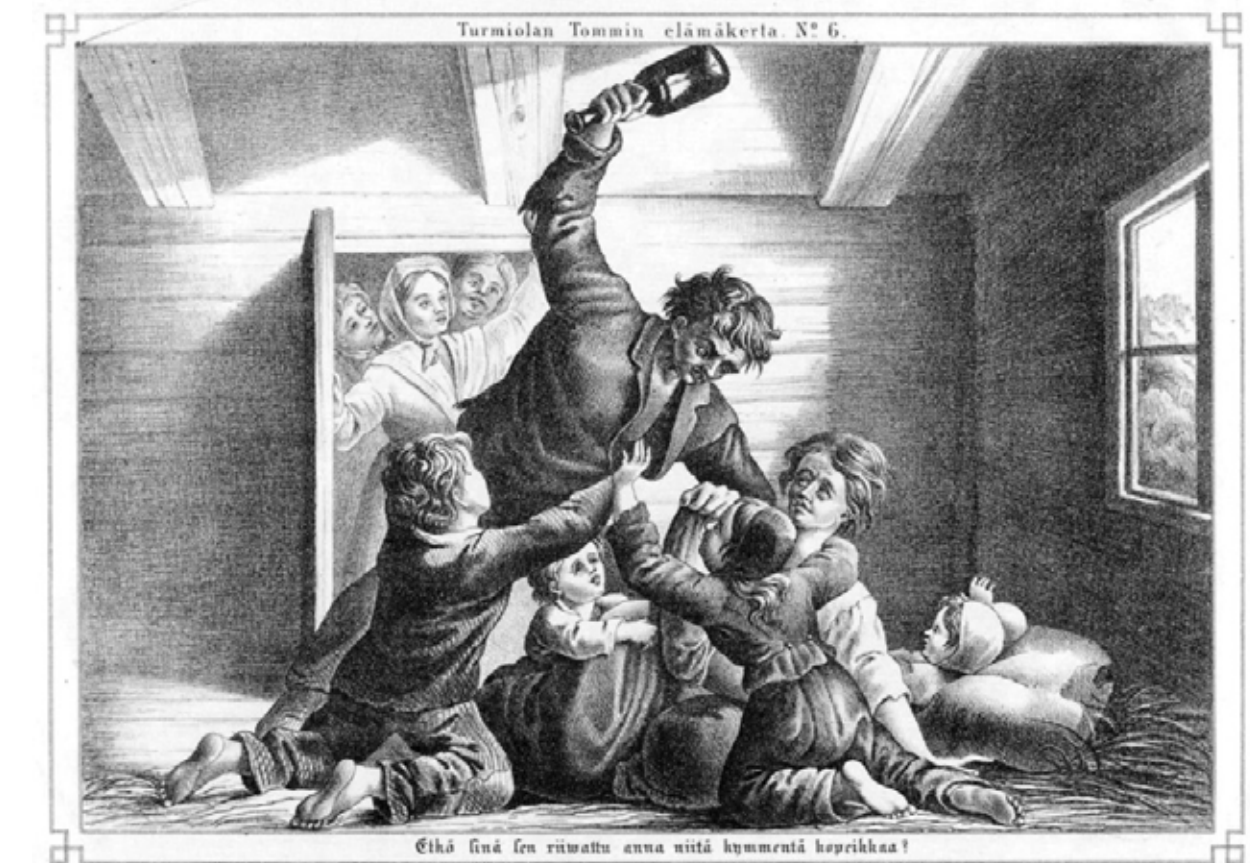
Det var ett mord.

Dödsstraffet i Finland

Efter avrättningarna på bergknallen i Malax år 1817 stod det klart att dödsstraffet fortfarande var verklig-het i den tidiga 1800-talets Finland – men tiden för allmän tillämpning var på väg att rinna ut som sand genom fingrarna. Den europeiska tidens strömningar om humanisering och rättsstatlighet gjorde sig långsamt gällande även här i riket, som då var storfurstendöme under det ryska imperiet.

Det dröjde inte länge efter Pörtomkvinnornas öde innan rättssystemet började vända blad. De var visserligen inte de sista avrättade kvinnorna i landet. Den sista kvinnan som avrättades vara Gustava Johansdotter i Föglö på Åland (MTV Uutiset 2019). Hon hade gjort sig skyldig till barnmord. Från och med 1825 var det praxis att dödsdomar i fredstid omvandlades till andra, mindre definitiva straff – främst deportation till Sibirien eller livstids tvångsarbete – och detta markerade början på ett nytt synsätt på straffets sista gräns.

Det finns något märkligt i kontrasten mellan det brutala slutet på en människas liv och den luddiga avgrunden som deportation faktiskt kunde vara. Att sända en människa till Sibirien var i praktiken ofta ett fördröjt dödsstraff i sig – isolerat, hårt arbete i

Thomas i Brännby var en fiktiv person skapad av Vasa-konstnären Alexandra Frosterus-Såltin på 1850-talet. Skulle han ha varit en verklig person skulle han sannolikt ha blivit dömd till döden efter att ha tagit livet av sin hustru, men sedan skulle straffet ha ändrats till en deportering till Sibirien, eftersom dödsstraff inte mera verkställdes i fredstid i Finland efter 1825.

råa förhållanden, långt från allt bekant och mänsklig värme. För kvinnor infördes under en tid livstids tvångsarbete i spinnhus som motsvarighet till männens sibiriska öde, och först efter 1848 kunde även kvinnor sändas till Sibirien, vilket ytterligare knöt samman rättspraxisens könsneutrala förlopp i fråga om straffens tyngd.

Trots dessa förändringar fortsatte dödsstraffet faktiskt att existera i lagböckerna – men i praktiken fungerade det mer som en skugga än en verkställbar realitet i fredstid efter år 1825. Den siste person som verkställdes i en fredstid avrättning var Tahvo Putkonen, som halshöggs 8 juli 1825 för mordet på en torpare i Pieksämäki (Wikipedia 2026b). Efter detta kom inga fler fredstida avrättningar. Den dödliga axeln vilade; rättssystemet valde istället att fästa sitt straff i det livslånga och segdragna – i fängelsets kalla rum eller i Sibirien bortom horisonten.

Men som så mycket i Finlands rättshistoria, var detta avbrott inte helt absolut. Under krigstider – särskilt under det finska inbördeskriget 1918 och senare under andra världskriget – återupptod dödsstraffet i praktiken i form av skjutningar och avrättningar av personer dömda för förräderi, spioneri eller militära brott långt efter mitten av 1800-talet. Den sista kvinnan som verkställdes var Martta Koskinen, avrättad av eldhörda för spionage 1943, och den sista finländaren som avrättades var soldaten Olavi Laiho, som sköts 2 september 1944 under fortsättningskriget.

Efter kriget blev inställningen till dödsstraffet alltmer kritisk. 1949 avskaffades det som straff för brott i fredstid, och slutligen – 1972 avskaffades det helt även för militära brott, varefter det reglerades bort ur strafflagstiftningen för gott. Dagens finska grundlag stadgar klart och tydligt rätten till liv och förbjuder dödsstraff i alla former (Wikipedia 2026a).

När vi blickar tillbaka på Pörtomkvinnornas öde och tiden däromkring, ser vi hur de stod i skärningspunkten mellan en gammal värld som ännu höll fast vid det ultimata straffet och en ny tid där rättens slutgiltiga dom alltmer skulle bli livets bevarande snarare än dess avslutande. Det är ett dramatiskt kapitel i Finlands rättshistoria – en påminnelse om hur rättens verktyg och samhällets moral ständigt förändras, och hur historien ibland kastar långa skuggor över människor och platser långt efter att den passerat.

Referenser

Lindholm, Margaretha. 2020. ”Avrättningsplatsen i Malax.” Facebook, Malaxbygden förr och nu, 20 juli 2020.

Lindholm, Margaretha. 2026. Intervju av författaren, 12 februari 2026.

MTV Uutiset. 2019. ”Suomi 200 vuotta sitten: Lapsenmurhasta tuomitulta Gustava Johansdotterilta hakattiin käsi ja pää irti – epileptikko yritti kerätä veret mukiin.” Publicerad 2019. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/suomi-200-vuotta-sitten-lapsenmurhasta-tuomitulta-gustava-johansdotterilta-hakattiin-kasi-ja-paa-irti-epileptikko-yritti-kerata-veret-mukiin/7372790>

Pyykkönen, Merja. 2022. Henkirikos, sukupuoli, oikeus. Puukkojunkkari-ilmion sukupuolitunut väkivallankäyttö 1800-luvun alun Etelä-Pohjanmaalla. Master’s thesis. DOI:10.13140/RG.2.2.20058.62409.

Teider, Hannu. 2015. ”Viimeinen suomalainen mes-tauspölkylä: Miehen henkilöllisyydestä erehdyttiin pitkään.” Seura, 27 december 2015. <https://seura.fi/ilmiot/historia/kuolemantuomio-oli-laillinen-rangaistus-1800-luvun-suomessa/>

Tomas (sign.). 1938. ”Blixtvisit hos en småbrukare i Pörtom.” Vasabladet, 21 januari 1938.

Vasa hovrätt. 1813. Rikosasian pöytäkirjat (1813–1813): Tiedosto 123. <https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=11007350165&aineistoId=1876151008>

Wikipedia. 2026a. ”Kuolemanrangaistus Suomessa.” Senast läst 12 februari 2026. https://fi.wikipedia.org/wiki/Kuolemanrangaistus_Suomessa

Wikipedia. 2026b. ”Tahvo Putkonen.” Senast läst 12 februari 2026. https://fi.wikipedia.org/wiki/Tahvo_Putkonen

Wikipedia 2026c. Salpetersjudare. 2026. Wikipedia. Senast läst 12 februari 2026.

Yle Vega. 2021. ”Trettondagsmord i Pörtom ledde till att tre kvinnor miste huvudet.” Publicerad 2021

META - EN NY ARTIFICIELL INTELLIGENS

AI-kriget blir hetare: META AI errövrar Finland - är det här slutet för CHATGPT?

Våren är här, men på teknikfronten råder det fullt krig. Mark Zuckerbergs senaste vapen, Meta AI, landar nu med dunder och brak i svenskarnas fickor. Men gör den oss smartare – eller är det bara ett nytt sätt att dammsuga oss på data?

Överallt där du redan är

Där ChatGPT kräver en egen app och Google Gemini litar till sökmotorns kraft, slår Meta AI till där vi spenderar mest tid: på Facebook, Instagram och WhatsApp.

Meta AI bygger på den senaste Llama-modellen och är inte bara ett chattfönster. Den är integrerad direkt i dina flöden. Du kan be den planera inköpslistan för stugresan direkt i familjegruppen på WhatsApp, eller analysera stilen i din Instagram-bild med ett enkelt kommando.

Varför sägs Meta vara "bättre"?

Metas största trumfkort är sömlösheten. Du behöver aldrig byta app för att få svar. Dessutom tar de nya Ray-Ban Meta-glasögonen tekniken ett steg längre: du kan fråga "Hej Meta, vad är det för byggnad jag tittar på?" och AI:n svarar direkt i ditt öra baserat på vad kameran ser.

Fördelar med Meta AI jämfört med de gamla jättarna:

Integration: Den bor i appar du redan använder dagligen.

Snabbhet: Llama-arkitekturen är känd för att vara blixtsnabb och effektiv.

Multimodalitet: Den är extremt vass på att skapa bilder och redigera innehåll direkt i sociala medier.

"Detta är AI-världens schweiziska armékniv. Det är inte bara ett verktyg, utan en del av vårt sociala liv", säger en teknikexpert.

Är den verkligen kungen på tronen?

Även om Meta AI briljerar i vardagen, håller ChatGPT fortfarande ställningarna när det gäller djupa akademiska analyser och avancerad kodning. Meta är optimerad för konversation och underhållning, medan konkurrenterna satsar mer på teknisk precision.

I Norden väcks också stora frågor kring integritet. Meta använder offentliga inlägg från Facebook och Instagram för att träna sin AI, vilket har fått datainspektioner att höja på ögonbrynen. Som användare har du rätt att neka, men det kräver ofta att du gräver djupt i inställningarna.

Smidighet eller integritet – vad väljer du?

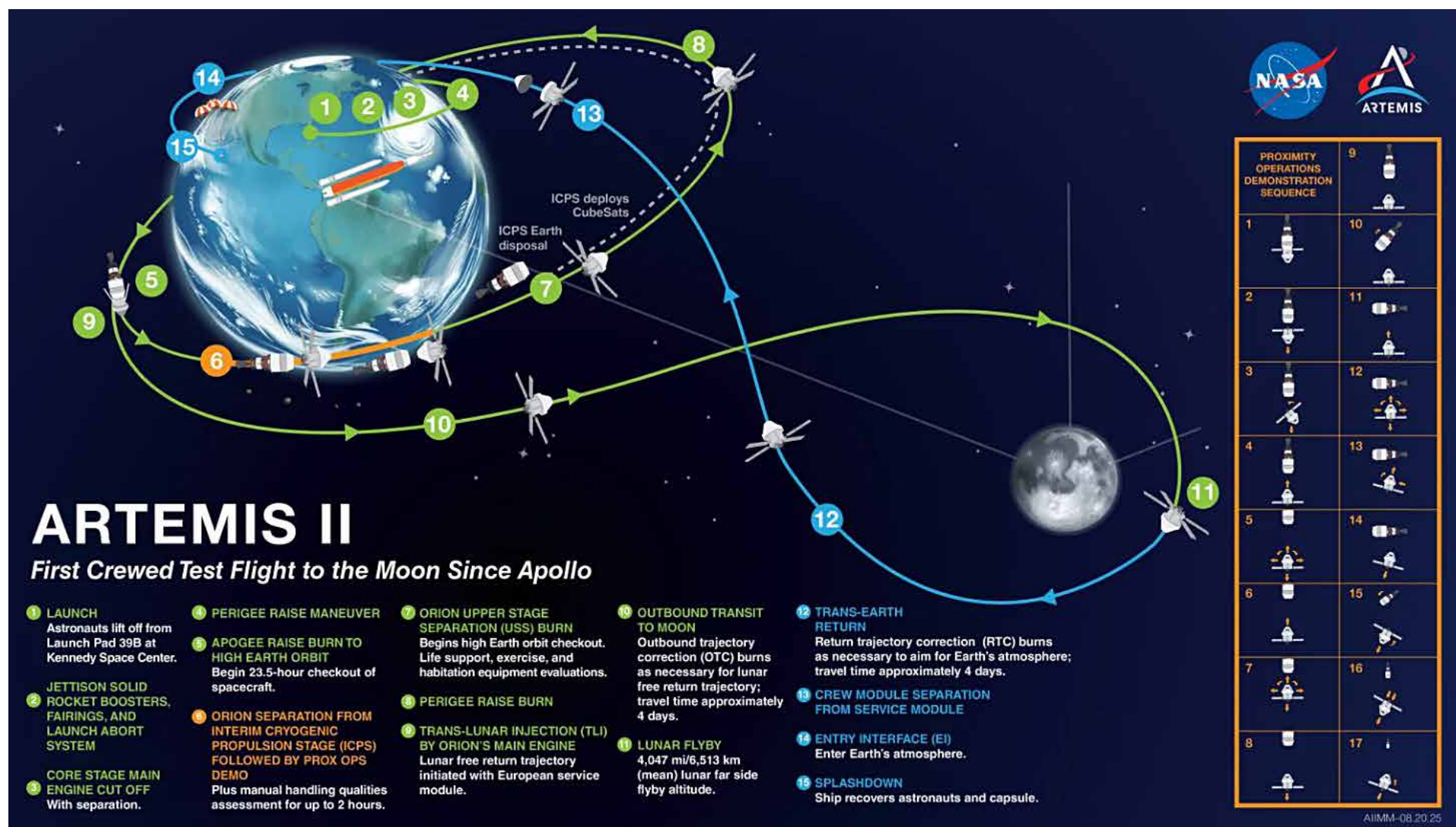
Meta AI är utan tvekan den mest "sociala" av alla AI-tjänster. Den kanske inte är världens smartaste professor, men den är den där kvicktänkta kompis som alltid finns till hands i din chattgrupp. Är den bättre? Det beror helt på om du värderar bekvämlighet högre än din personliga data.

LÄSNING

ARTEMIS II

NASA förbereder den historiska Artemis II- månfärden, den första på 50 år

NASA närmar sig start av Artemis II, ett historiskt bemannat rymduppdrag som ska föra astronauter runt Månen för första gången på över femtio år.

Rymdraketen SLS och rymdfarkosten Orion har flyttats till Kennedy Space Center i Florida för sista förberedelser inför uppskjutningen, som tidigast planeras den 6 februari 2026. Den tio dagar långa resan kommer inte att landa på månens yta, men astronauterna ska testa avgörande system för livsuppehållning, navigering och kommunikation inför framtida landningar.

Besättningen består av kommandör Reid Wiseman, pilot Victor Glover, uppdragsspecialist Christina Koch samt den kanadensiska rymdorganisationens astronaut Jeremy Hansen. De kommer att färdas längre bort från Jorden än någon människa gjort sedan Apollo-eran. Nästa stora milstolpe är en så kallad

wet dress rehearsal, där raketens tankning och nedräkningsprocedurer ska testas inför den verkliga star-ten.

Artemis II är det första bemannade uppdraget inom NASA:s Artemis-program, vilket syftar till en håll-bar återkomst till Månen och senare bemannade uppdrag till Mars. Erfarenheterna från detta uppdrag förväntas bli avgörande för planeringen av Artemis III, som siktar på en bemannad månlandning.

Rymdexperter beskriver uppdraget som ett viktigt steg i mänsklighetens utforskning av rymden, med test av system och procedurer som är nödvändiga för framtida längre rymdresor.

Källa: Final Steps Underway for NASA's First Crewed Artemis Moon Mission - NASA
Bilder: NASA

ARTEMIS II

Astronauterna som ska flyga runt månen

NASA:s Artemis II-uppdrag förbereder sig för att sända människor runt månen för första gången på över femtio år. Fyra erfarna astronauter från NASA och den kanadensiska rymdorganisationen (CSA) är utvalda att delta i den planerade tio dagar långa resan,

som ses som ett viktigt steg inför framtida månlandningar och djupare rymdutforskning.

Reid Wiseman är befälhavare för Artemis II och har tidigare flugit i rymden som flygingenjör på Internationella rymdstationen (ISS). Han valdes till NASA-ast-

ronaut 2009 och har loggat över 165 dagar i rymden. Wiseman har också tjänstgjort som chef för Astronaut Office, där han lett astronautkåren innan han fick sin nuvarande uppgift.

Som pilot för missionen finns Victor Glover, en erfaren testpilot och flygingenjör. Glover var

pilot på SpaceX:s Crew-1-uppdrag till ISS och har samlat tusentals flygtimmar på över 40 olika flygplanstyper.

Christina Koch kommer att tjänstgöra som missionsspecialist. Hon slog rekord för den längsta sammanhängande rymdfärden av en kvinna med 328 dagar ombord på ISS och deltog i flera historiska rymdpromenader, inklusive de första helt kvinnliga rymdpromenaderna.

Den fjärde medlemmen är Jeremy Hansen, missionsspecialist från CSA. Hansen blir den första kanadensaren att flyga bortom låg jordbana på ett bemannat uppdrag. Han valdes till astronaut 2009 och har arbetat med operationsroller vid NASA:s Mission Control Center.

Tillsammans representerar dessa fyra astronauter en internationell mix av erfarenhet och skicklighet inför nästa kapitel i mänsklighetens utforskning av rymden.

UKRAINE PRESIDENT

The President of Ukraine and the President of Finland Discussed Support for Ukrainians and the Coordination of Efforts to Achieve a Reliable Peace

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy held a meeting with President of Finland Alexander Stubb, during which they discussed support for Ukrainians across various areas.

The Ukrainian leader thanked Finland for all the assistance provided to Ukraine, including the recent 32nd package of military aid. It is important that all agreements are delivered consistently and on time. Volodymyr Zelenskyy and Alexander Stubb discussed

continued support for Ukraine and joint weapons production.

The leaders also addressed diplomatic work. The Head of State began with a detailed briefing on the negotiation process. The conversation focused on improving coordination of European efforts in this area. The President of Finland assured his readiness to provide whatever support is necessary to achieve peace.

The meeting also covered the urgent implementation of the

decision to allocate EUR 90 billion in financial support to Ukraine, so that these funds can begin contributing to the collective security of all European countries.

Special attention was given to the consequences of Russian strikes on Ukraine and the situation on the front lines. The Ukrainian leader briefed his counterpart on Russian losses, while Alexander Stubb praised the courage of Ukrainian warriors and their role in deterring Russia on the battlefield.

VECKANS KONSTUPPLEVELSE

Fanny Churberg
12.12.1845, Vasa
10.5.1892, Helsingfors
Vinterlandskap, efter solnedgången, 1880
Finlands Nationalgalleris samling / Konstmuseet Ateneum
Bild: Finlands Nationalgalleri / Yehia Eweis

1984
EN ROMAN AV
George Orwell
Del 17

De andra tre var rutinären, men den andra skulle förmodligen innebära en del långtråkigt vadande genom sifferlistor. Winston slog "backnummer" på TV-skärmen och ropade efter lämpliga nummer av Times, som gled ut ur det pneumatiska röret efter bara några minuters försening. De meddelanden han hade fått hänvisade till artiklar eller nyhetsnotiser som man av en eller annan anledning ansåg nödvändiga att ändra, eller som det officiella uttrycket hette, att rätta till. Det framgick t.ex. av Times den sjuttonde mars att Storebror i sitt tal dagen innan hade förutspått att den sydindiska fronten skulle förbli lugn men att en eurasisk offensiv snart skulle inledas i Nordafrika. Det visade sig att det eurasiska överkommandot hade inlett sin offensiv i södra Indien och lämnat Nordafrika ensamt. Det var därför nödvändigt att skriva om ett stycke i Storebrors tal på ett sådant sätt att han kunde förutse vad som faktiskt hade hänt. Eller så hade Times den nittonde december publicerat de officiella prognoserna för produktionen av olika klasser av konsumtionsvaror under det fjärde kvartalet 1983, vilket också var det sjätte kvartalet i den nionde treårsplanen. Dagens nummer innehöll en redogörelse för den faktiska produktionen, av vilken det framgick att prognoserna i varje enskilt fall var grovt felaktiga. Winstons uppgift var att korrigera de ursprungliga siffrorna genom att få dem att stämma överens med de senare. När det gäller det tredje meddelandet hänvisade det till ett mycket enkelt fel som kunde rättas till på ett par minuter. Redan i februari hade Ministeriet för överflöd utfärdat ett löfte (ett "kategoriskt löfte" var de officiella orden)

att det inte skulle bli någon minskning av chokladransonen under 1984. I själva verket, som Winston var medveten om, skulle chokladransonen minskas från trettio gram till tjugo i slutet av den nuvarande veckan. Allt som behövdes var att ersätta det ursprungliga löftet med en varning om att det förmodligen skulle bli nödvändigt att minska ransonen någon gång i april. Så snart Winston hade tagit hand om vart och ett av meddelandena, klippte han ut sina tilltalade rättelser till ett lämpligt exemplar av Times och tryckte in dem i det pneumatiska röret. Sedan, med en rörelse som var så nära som möjligt omedveten, knäckade han ihop det ursprungliga meddelandet och alla anteckningar som han själv hade gjort, och släppte dem i minneshålet för att slukas av lågorna. Vad som hände i den osynliga labyrint som de pneumatiska rören ledde till visste han inte i detalj, men han visste i allmänna termer. Så snart alla rättelser, som råkade vara nödvändiga i ett visst nummer av Times, hade sammanställts och sammanställts, skulle detta nummer tryckas om, originalexemplaret förstöras och det rättade exemplaret placeras i arkiven i dess ställe. Denna process av ständiga förändringar tillämpades inte bara på tidningar utan på böcker, tidskrifter, broschyrer, affischer, flygblad, filmer, ljudspår, skämtteckningar, fotografier - på varje slags litteratur eller dokumentation som kunde tänkas ha någon politisk eller ideologisk betydelse. Dag för dag och nästan minut för minut aktualiserades det förflutna. På detta sätt kunde varje förutsägelse som partiet gjorde genom skriftliga bevis visas ha varit riktig; Inte heller tilläts någonsin någon nyhet eller något åsiktsyttring, som stod i konflikt med ögonblickets behov, att

finnas kvar i protokollet. Hela historien var en palimpsest, som skrapades ren och skrevs om precis så ofta som det var nödvändigt. Inte i något fall skulle det ha varit möjligt att bevisa att någon förfälskning hade ägt rum när handlingen väl var utförd. Den största delen av arkivavdelningen, som var mycket större än den där Winston arbetade, bestod helt enkelt av personer vars uppgift det var att spåra upp och samla in alla kopior av böcker, tidningar och andra dokument som hade ersatts och skulle förstöras. Ett antal av Times, som på grund av förändringar i den politiska inriktningen eller felaktiga profetior som yttrats av Storebror, kunde ha skrivits om ett dussintal gånger, stod fortfarande kvar på de arkiv som bar dess ursprungliga datum, och det fanns inget annat exemplar som motsade det. Böcker återkallades och skrevs om om och om igen, och gavs undantagslöst ut på nytt utan något medgivande om att någon ändring hade gjorts. Till och med de skriftliga instruktioner som Winston fick, och som han alltid gjorde sig av med så snart han hade tagit itu med dem, angav eller antydde aldrig att en förfälskning skulle begås; Alltid hänvisades till felskrivningar, tryckfel eller felcitater som det var nödvändigt att rätta till för noggrannhetens skull. Men i själva verket, tänkte han när han justerade siffrorna för Plentyministeriet, var det inte ens en förfälskning. Det var bara att byta ut ett stycke nonsens mot ett annat. Det mesta av det material som ni hade att göra med hade ingen koppling till någonting i den verkliga världen, inte ens den typ av samband som finns i en direkt lögn. Statistik var lika mycket en fantasi i sin ursprungliga version som i sin korigerade version. En stor del av tiden förväntades ni hitta på dem ur huvudet. Till exempel hade ministeriet för överflöd i sin prognos uppskattat produktionen av stövlar för kvartalet till hundrafyrtiofem miljoner par. Den verkliga produktionen angavs till sextiotvå miljoner. Winston skrev emellertid om prognosen och sänkte siffran till femtiosju miljoner, för att ge utrymme åt det vanliga påståendet att kvoten hade överskridits. I varje fall var sextiotvå miljoner inte närmare sanningen än femtiosju miljoner eller än etthundrafyrtiofem miljoner. Mycket troligt hade inga stövlar tillverkats alls.

HUMOR FÖR ETT-HUNDRA ÅR SEDAN

VAGABONDER EMEL-LAN.

Kalle:

— Hörr’u du, Pelle, vi är allt bättre lottade än alla grevar nrh baroner.

Pelle:

— Hur så då?

Kalle:

— Jo, sirrdu, vi kunna inte gifta oss under vårt stånd.

VARFÖR?

Gossen: — Mamma, hur tuppen hår? Mamman: — Nej, tuppen har fjäder.

Gossen: — Varför har den kam då?

MODERNT KRUT.

Korprulen: — Kun 4711 säja mej varför kulbanan är hågformig? 4711: — Dä’ a” la krokigt krut i putronen.

MOTHUGG.

Värden (argt) :

— Sedan ni supit er fulla på andra lokaler kommer ni hit!

Gästen:

— Na-na-tur-ligtvis! I ny-nyktert tillstånd går väl ingen på er sy-sylta!

ÄTA OST PÅ KVÄLLEN

Larsson: „Jag vet inte varav det kommer sig, men då jag äter ost på kvällen, kan jag inte sova.” Lisa: „Med mig är det alldeles tvärtom, när jag sover, kan jag inte äta ost.”

ARBETET ADLAR

Prästen; „Det ligger ingenting förnedrande i att arbeta, Jonas. Jonas; „Nej, det predikar jag också alltid för hustru.

LOGISKT

Elbert H. Gary, directör för The United States Steel Corporation är känd för sina träffande svar. En dam frågade honom en dag: Tror ni att stålaktierna kommer att gå upp eller ned? Ja, blev svaret, det tror jag. De står sällan stilla och de kan inte gå åt sidan

BEGÅVAD FAMILJ

Ni är en ofantligt talangfull familj, sade den artiga gästen. Er son blåser flöjt, er hustru är pianist or dotter

violinist. Vad är ni själv? Pessimist, blev svaret.

BEGÅVAD FAMILJ

Ni är en ofantligt talangfull familj, sade den artiga gästen. Er son blåser flöjt, er hustru är pianist or dotter violinist. Vad är ni själv? Pessimist, blev svaret.

ÅSKVÄDER

Herrn: Det var ett förskräckligt åskväder i natt... Frun: O, gud, varför väckte du mig inte? Du vet att jag inte kan sova när åskan går!

KORT KLÄNNING

En ny synpunkt. Herr och fru Mattson vänta gäster till middagen och herr Mattson granskar kritiskt sin hustrus klänning. Är den inte en smula djärv? framkastar han. Lite för kort och lite för urringad? Jag vill säga dig en sak, säger fru Mattson. De ha kommit för att träffa mig. Det är mig de vill se och inte klänningen eller hur?

Astronomic picture of the week:

Jupiter moon Io

NASA's Juno spacecraft captured some of the most detailed imagery ever of Io's volcanic surface. In this image, taken by the JunoCam instrument from about 930 miles (1,500 kilometers) above the moon, Io's night side [left lobe] is illuminated by "Jupitershine," which is sunlight reflected from the planet's surfaces. Text credit: NASA/JPL-Caltech/Southwest Research Institute (SwRI)/Malin Space Science Systems (MSSS) Image credit: NASA/JPL-Caltech/Southwest Research Institute (SwRI)/Malin Space Science Systems (MSSS); Image processing: Emma Wälimäki © CC BY Author NASA/Jet Propulsion Laboratory-Caltech/Southwest Research Institute (SwRI)/Malin Space Science Systems (MSSS); Image processing: Emma Wälimäki © CC BY

BLOGGSKRIBENTER

Skriv i Wasa Dagblad – Vi söker blogg-författare!

Älskar du att dela med dig av dina tankar, erfarenheter eller kunskaper? Wasa Dagblad söker nu engagerade blogg-skribenter som vill skriva intressanta och inspirerande texter för våra läsare.

Oavsett om du gillar att skriva om lokala nyheter, kultur, livsstil, företagande eller personliga reflektioner – din röst är välkommen hos oss!

Att skriva för *Wasa Dagblad* är ett utmärkt sätt att nå en bredare publik, knyta kontakter och utveckla din kreativitet. Ingen tidigare erfarenhet krävs – allt du behöver är idéer och entusiasm! Vi uppskattar olika perspektiv och nya röster som speglar vår gemenskap.

Intresserad? Skicka din blogg-idé eller ett kort prov till oss, så publicerar vi gärna dina texter. Var med och gör *Wasa Dagblad* till en plats för meningsfulla diskussioner och engagerande berättelser!

Kontakta oss på wasadagblad@gmail.com för mer info. Vi ser fram emot att höra av dig!

WASA DAGBLAD

En modern tidning med en layout med drag av 1870-talets press. På den tiden hade tidningar bara 4-8 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det är mycket att läsa på några sidor.

Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar hämtade från Riksarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria och Monica gör en del av det rutinnässiga redigeringsarbetet, t.ex. översättning, korrekturläsning och skrivande av korta notiser. Alla texter har granskats av journalister och redaktionen ansvarar för texternas innehåll.

Wasa Dagblad är en publikation av dagstidningstyp som än så länge utkommer på söndagsmorgnar. Men vårt mål är att den ska komma ut varje morgon i framtiden.

Tidningen finns tillgänglig gratis på nätet.

Läsarnas texter är välkomna! Tidningen är lokalt ägd och kommer att fortsätta att vara det.

Chefredaktör är Hans Björknäs. Redaktion: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Wasa, tel. +358-40-5462455.

Redaktionen i Helsingfors: Wasa Dagblad, Andra linjen 9 B 36, 00530 Helsingfors. Telefon +358-40-5462455. Annonser kan sändas via e-post i jpg-format, ta gärna kontakt med redaktionen. .

E-post: wasadagblad@gmail.com

FRÅN LÄSARNA

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

ANNONSERA I WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermoderna dagstidning.

Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png,

WASA DAGBLAD
wasadagblad@gmail.com

HOROSKOP FÖR FEBRUARI 2026

Februaris skämtsamma stjärnprognos

Väduren (21 mars–19 april)
Din energi skulle kunna driva en hel skidort, men kom ihåg: alla uppskattar inte spontana skidutflykter – särskilt inte utan skidor.

Oxen (20 april–20 maj)
Ditt huvudmål i februari? Hålla dig så nära dina ullstrumpor som möjligt och så långt borta från snöskyffeln du kan.

Tvillingarna (21 maj–20 juni)
Din kommunikation är på topp! Synd bara att inte alla är redo att ta emot 12 röstmeddelanden i rad.

Kräftan (21 juni–22 juli)
Romantik ligger i luften – eller så är det bara grannens sista pepparkaksbak. Oavsett vilket, ditt hjärta börjar smälta!

Lejonet (23 juli–22 augusti)
Du är som vintersolen – sällsynt men strålande när du väl dyker upp. Februari är din tid att glänsa!

Jungfrun (23 augusti–22 september)
Du är redo att organisera allt – inklusive grannens hall. Men tänk på att alla inte uppskattar oförutsedda strukturförändringar.

Vågen (23 september–22 oktober)
Rättvisa är viktigt för dig, men i februari ställs du inför en svår fråga: vem får den sista semlan?

Skorpionen (23 oktober–21 november)
Din mystiska utstrålning är magnetisk, men försök att inte vara för hemlighetsfull. “Kanske jag kommer, kanske inte” är inget bra svar på en inbjudan.

Skytten (22 november–21 december)

Din äventyrlust är stark, men februari påminner dig om att kontrollera isens tjocklek – både bildligt och bokstavligt.

Stenbocken (22 december–19 januari)
Du jobbar hårt, men kom ihåg: kalkylblad är inte mat. Ta en paus och unna dig något gott – gärna med extra grädde.

Vattumannen (20 januari–18 februari)
Februari boostar din kreativitet, men alla är inte lika entusiastiska över ditt försök att övertyga dem om att isbad är “avkopplande.”

Fiskarna (19 februari–20 mars)
Du drömmer redan om våren, men februari har fortfarande några överraskningar kvar – som oväntade snöfall och kanske ett spontant dejt-förslag!

